

Salsa på Cuba

En „latterlig latino“ tænkte artiklens forfatter Gertrud Baun i starten om sin cubanske dansepartner Julio. Senere blev hun – som det ses – ret glad for ham.

„Se mig i øjnene og hold godt fast i min hånd“.
Gertrud Baun, der troede, at salsa bare var „noget med ben og hofter“ fik sin sag for med danselærer Julio. For helt let er det ikke at danse salsa...

– Tænk med røven!

Først er det pinligt. Senere bare svært. Men til sidst er det så hamrende kvindeligt, at man må skrinlægge hele sin feministiske 70'er-opvækst for at holde det ud. **Gertrud Baun** røg intetanende på en „kvindomsprøve“, da hun tog til Cuba for at lære at danse salsa – og forvandlede sig fra egenrådig viking til en gør med mig hvad du vil-agtig kvinde.

TEKST OG FOTO: GERTRUD BAUN.

HAVANNA For én gangs skyld ville jeg ønske, jeg kunne svare ja til, om jeg tænker med røven, som min bror spurgte mig om i vores fjerne barndomsland. Megget fjerne lige nu. Dels fordi jeg snart fylder 40, og dels fordi jeg – muligvis af samme årsag – har inviteret mig selv på salsarejse til Cuba.

Det har jeg allerede fortrudt indtil flere gange. Hallo! 12 timers flyvetur, når man har flyskræk. 10 dage væk fra ungerne. Og hvad skal jeg lige bruge det dér salsa til, når jeg kommer hjem? Måske har jeg netop „tænkt med røven“, da jeg planlagde det. Der sker jo mange besynderlige kortslutninger for kvinder i 40-

års-kriser. Men nu, hvor jeg efter et høfligt håndtryk befinder mig i armene på Julio, en bredt smilende afrocubaner, der fortæller mig, at jeg skal lade være med at tænke og bare lade kroppen følge ham og musikken, vil min røv bare ikke lystre.

Nu er det også så som så med at ændre sin grundlæggende adfærd fra det ene øjeblik til det andet, når man som solid kartoffeldanser er oplasket med at overhøre alle kroppens signaler, bruge sit gode hoved og holde en høflig og tryk afstand til andre. Og bortset fra det kan han jo heller ikke bare fyre sådan en kliché af og så regne med, at andre mennesker lærer at danse

salsa af det. Godt nok er han danselærer, men der må jo ligesom være nogle konkrete trin, man skal forholde sig til... For os der ikke er født til at kunne det.

Og så er der lige armene

Så jeg fortsætter i smug med at bruge min hjerne. Tæller lige så indædt til tre indvendigt, som vi gjorde højt hjemme på begynderholdet i Danmark, mens jeg dybt koncentreret kigger på hans fødder og lidt rundt i salen for at se, hvordan de andre gør. I nøjagtig 45 sekunder. Så lyder det venligt og bestemt: „Lad være at kigge på mine fødder og tænk ikke på de andre. Se

Fortsættes næste side

Sådan skal det gøres!

Klokken er kun halv seks om aftenen, men dansen er allerede godt i gang til en koncert i Havanna. Hele salen koger, og det går op for Gertrud Baun, at hvis bare bagdelen kan vrikke, så er alt godt!

Wauw for en kærlig karma

Fortsat fra forrige side

mig i øjnene og hold godt fast i min hånd – jeg er ikke farlig. *I'm good man*“.

Åååh nej, hvor latterligt, og der er fem dage endnu.

Tror vel pokker, man også lige ser lidt på, hvordan de andre danskere gør. De har været her en uge allerede. 1, 2, 3, ... 1, 2, 3 ... benene begynder så småt at køre. Problemet er bare, at cubansk salsa handler meget mere om arme, end jeg anede. Jeg troede bare, det var noget med ben og hofter. Hvilket sådan set er svært nok. Især når en eller anden mandsperson samtidig hvirvler én rundt, og der pludselig er tusind arme i luften, hvoraf mindst de to er éns egne. Man skal jo have flyvercertifikat for at kunne koordinere det hér skidt. Ferie, ha! Det er den helt store motoriske IQ-test!

„Slap af i armene, det er mig, der skal føre dig. Jeg ved godt,

danske kvinder vil bestemme – min bror bor i Danmark, men: *Only strong legs, not strong arms!*“, kommanderer han med sit brede, selvsikre smil. Grrrrr, ikke flere klichéer, dét her tegner til at blive en meget lang uge...

Latterlige latino

Kort efter fører han os ud i en drejning, der demonstrerer, hvordan mine „stærke“ armenes albue er tæt på at forårsage kæbebrud og et blåt øje. Hvorpå han ryster mine arme så demonstrativt, at samtlige pund vinkeflæsk på overarmene sættes i vibrationer, der aldrig ser ud til at stoppe igen. Nu tæller jeg til 10 indvendig i stedet for tre for ikke at eksplodere over den her latterlige „latino“, som jeg mest af alt har lyst til at give et knæ i skridtet. Hvilket i øvrigt er det næste, han beder mig om. Instruktøren Damaryis, en stor,

rund kvinde, som styrer slagets gang for salens 14 par, beordrer os nemlig til at danse *son*, som er Latinamerikas svar på en sjæler, hvor man har sit ene ben helt inde mellem mandens og danser tæt og langsomt. *God help me*.

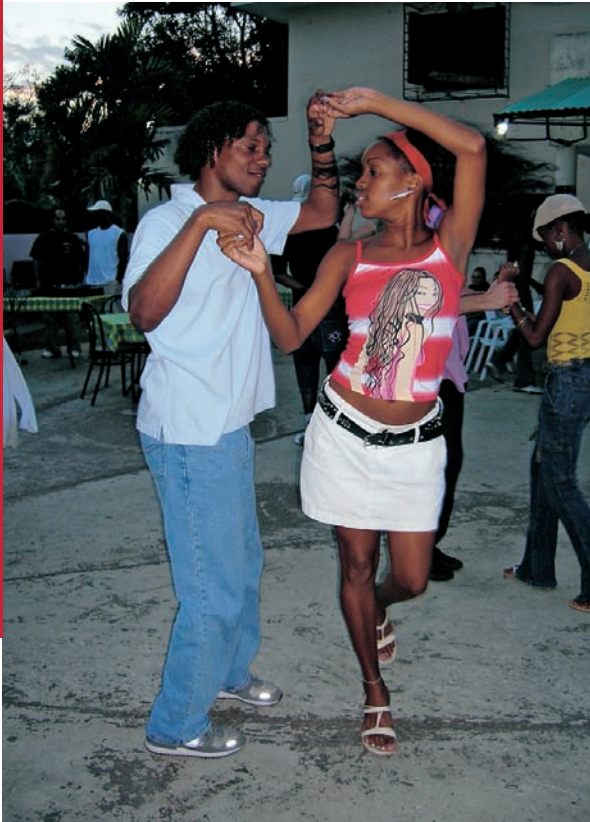
Han stinker i det mindste ikke af sved eller dårlig ånde. Selv kan jeg være lykkelig for, at tyggegummiet er opfundet og håndsved ikke lugter. Og at jeg har sagt, jeg er gift. Okay indrømmet, han udnytter ikke situationen. Hvis vi dansede så tæt, som jeg bilder mig ind, ville jeg rent faktisk ikke kunne smugkigge ned til fødderne. „*Dont look my feet, look my eyes and my hands.*“ (Nakkehår læg jer!)

Smider bukserne på åben gade

Samme eftermiddag skal hele holdet med danselærere til kon-

cert i Casa de la Musica. Jeg har misforstået mødetidspunktet i hotellets lobby og må tage en taxa efter de andre. Ved koncertstedet får jeg øje på danskerne på et gadehjørne og smækker taxadøren op – i en motorcykel, som vipper videre ind i en bil. Pludselig står jeg omgivet af råbende mennesker. Tre danselærere har spottet mig fra gadehjørnet, de kommer ilende og kaster sig ind i diskussionen.

I mellemtiden forsøger motorcyklisten forgæves at starte sin maskine, og hans bagsædepassager er ikke sen til at smide bukserne på åben gade og halte rundt og vise sin hudafskræbning. Cubanerne er fattige, så der skal helt sikkert penge på bordet, når det nu er en *gringa*, der har kvajet sig. Mine bodyguards klapper mig på skuldrene og smiler beroligende, mens jeg overvejer,

hvor dyrt det her vil blive. Midt i den mildest talt pinlige og ubehagelige situation på dag to i Havanna, tænker jeg, „wauw, for en kærlig karma“. De har kendt mig i fire timer og passer på mig, som var jeg deres gamle bedstemor.

Jeg slipper 100 euro – der svarer til mindst et halvt års danselærerløn – og bliver igen aet på armen.

Bare bagdelen kan vrikke

Pludselig får vi andet at tænke på. Der er tumult oppe foran, og min ihærdigste bodyguard flår mig ud af køen og hen om et hushjørne. Nogle af de andre har fået peberspray i øjne og næse. Jeg når kun lige at mærke det rive i det ene næsebor og smiler taknemmeligt til min redningsmand – for anden gang den dag. Han står med armen om sin kæreste, en af de kvindelige lærere, og smiler venligt

tillbage. Så er det, det går op for mig. Jeg konverserer videre, som om jeg hele tiden har vidst, det er min danselærer. I morges havde han kasket på, nu hopper lange sorte krøller rundt over hele hovedet. Man har jo ikke en chance på den måde...

Under alle omstændigheder er alt glemt, da vi en time efter mit stunt træder ind på et andet musiksted. Klokken er 17.30, og koncerten er i gang. Det er den vist altid i Havanna. Her er bælgravende mørkt bortset fra det epilepsi-fremkaldende blink i loftet a la fest i ungdomsklubben 1982. Efter en tiltrængt *cuba libre* (rom og cola), der på disse breddegrader består af halvt rom, halvt cola og et skvæt citron, husker jeg pludselig alle mine nye dansetrin og flere til og glemmer alt om biluheld og berøringsangst, da Julio skubber mig ud på det overfyldte dansegulv.

Træstolene bliver stablet i hjørnerne, så hver en krog af det store lokale kan tages i brug. På scenen er tre kvinder hevet op til dansekongurrence, og her er det, man indser, hvor lidt vægt har at sige. Bare bagdelen kan vrikke. Hele salen koger. På et tidspunkt står jeg bare og vipper lidt for mig selv, men bliver hevet ind i noget gruppedans med nogle kvinder. Ingen skal være udenfor her – regel nummer 1 i Cuba! Klokken 20 slutter koncerten, men i et hjørne danser den dansk-cubanske gruppe videre til egen korsang og klap. For pokker, det er 30 år siden, jeg sidst har været til eftermiddags-diskotek. Og sikken ét!

Trutkys fra morgenstunden

Næste dag begynder jeg så småt at opdage, at den kærlige karma er grundtonen overalt. Jeg modtages i dansesalen med et par eftertrykkelige godmor-

gen-kys af nogle af de kvindelige danselærere. Ikke sådan nogle franske nogen ud i luften. Fem trutkys lige ind i det bløde på min kind. Og fis og ballade. I alle pauser og under arbejdet pjatter lærerne, unge som ældre, hele tiden med hinanden. I lobbyen møder jeg min taxachauffør fra dagen før. „Dance with me?“, spørger han skælmisk. „Hvad ønsker danseskolens smukkeste kvinde,“ spørger tjeneren, da jeg svedig og rødkindet bestiller en cola i baren. Det dér Cuba, det vænner man sig altså ret hurtigt til ...

Meeen, så er der jo lige min belastende lærer. Jeg lægger hårdt ud anden undervisningsdag med at prøve at ligne én, der overhovedet ikke blev fuld i går og dansede fjollet rundt, som om vi var blevet venner. Det her er et ansættelsesforhold, og jeg vil seriøst gerne lære noget. Så

Fortsættes næste side

Indimellem dansen er der tid til at slappe af på salsakurset, hvor hver deltager har sin egen cubanske partner.

„Re-laaaaax, don't be afraid, enjooy!”

Fortsat fra forrige side

da dagens første „look my eyes“ kommer, vrænger jeg „Shut up, I'm working.“ „I'm working too,“ lyder svaret, „and I enjoy it.“

„Kan du ikke se mig i øjnene, når du arbejder?“ siger han så drillende. Chokeret indser jeg, hvor svært dét lige er. Som dansker er jeg uvant med mere end to sekunders øjenkontakt. Nogen ku' jo tro, man var ude på noget.

Det bliver ham, der indser, hvordan vi kommer over kulturkløften. Han stopper op, stiller sig en meter væk og giver mig den intellektuelle forklaring på, hvorfor jeg skal se ham i øjnene og ikke fødderne. Og da min krop jo er dum som snot og mit hoved lysende klart, fatter jeg omsider, at der ikke ligger nogen klamme hensigter bag, men at

det sådan set er den eneste mulige måde at danse salsa på. Der er så mange snirklede drejninger, og man aner aldrig, hvilken én manden vælger at kaste én ud i. Derfor skal man holde øje med tegn fra især hans hænder, så man selv drejer den rigtige vej. „Og du kommer til at danse med mange forskellige mænd. De gør sindssyge ting med fødderne – det vil forvirre dig at kigge ned!“

Gi' mig hen-agtigt

Samme aften får jeg syn for sagen. Holdet er inviteret til privat fest på taget af et lille hus. Efter to cuba libre vover jeg at danse med alle mulige bavianer, også mine nye danske venner, og må sande, at de dygtige vitterligt laver alt muligt lir med fødderne. Nu, hvor jeg har fået den ratio-

Hvornår skal du rejse?

Vintermånederne er højsæson for turisme på Cuba. Temperaturerne ligger året rundt mellem 20 og 30 grader. Fra maj til oktober er det regntid og kan være fugtigt, mens risikoen for orkaner er størst i september/oktober.

Valuta

Den amerikanske dollar er ikke længere gangbar valuta på Cuba. I november 2004 overtog den konvertible peso dollarens rolle. Medbringer man US-dollars, er der 10 procent gebyr ved omveksling. Medbring derfor enten euro eller rejsechecks, der ikke er udstedt af amerikanske banker.

Sådan kommer du af sted

Salsarejser arrangeres fire gange årligt af forkvinden for Cubansk Kulturforening, Stine Ortvad, www.cubakultur.dk, tlf. 20 98 74 77. Hver kursusdeltager har sin egen cubanske partner, så ens niveau er ligegyldigt. De fleste lærere er fra Cubas nationale danse- og musikskole ENA. Langt fra alle taler engelsk, men to tolke oversætter alt, hvad „overinstruktøren“ siger, og kommer løbende, hvis man har sproglige barrierer oven i de kropslige. Man bor og undervises på det trestjernede Hotel Kohly i Havanna. Der er pool, bar, restaurant og pizzeria. Maden er ikke fantastisk i Cuba, men det er alt andet.

Fly koster ca. 6.-7.000 kr. retur og to ugers ophold med undervisning og to daglige måltider ca. 1.000 euro.

Og der er masser at bruge salsaen til på hjemmebane. Tjek f.eks. www.hifisalsa.dk, www.salsa.dk, www.havanaclub.dk, www.clubmambo.dk, www.kellerdirk.dk, www.salsatropic.dk, www.salsazucar.dk. Og kyl tv'et ud!

Et godt sted at begynde er: www.salsadans.dk

nelle forklaring, går det også bedre med øjenkontakten. Så ved jeg, at han ved, at jeg kun ser ham i øjnene af praktiske årsager. Hvis det er videnskab og ikke lidenskab, så kan vi jo alle være med (jeg har endnu ikke fattet, at de to begreber godt kan kombineres på mere livsglade breddegrader). Og mens benene jikker derudad, koncentrerer jeg mig om at have arme som smør. Sådan gi' mig hen-agtigt.

Men bedst som jeg tror, at nu kører det, får jeg en finger boret ind i rygmusklerne: „Re-laax, don't be afraid, enjoooy!“ Jeg smælder tilbage, at jeg aldeles ikke er bange, jeg kan bare ikke

lære det på to dage. Det sidste er sandt nok, men i smug må jeg sande, at jeg stadig klamsveder over al det her intime krops-fis. Men som dagene går, begynder jeg at nyde dansen. Tænk at danse med én, der kan. Jeg behøver „bare“ holde takten, som Julio tæller med præcision på mere afro- end cubansk vis: „Rrran, rran, baaam... rran, rran, baaam.“ Min lærer ser hver en detalje, jeg gør forkert, og jeg må tvinge mig selv til at trampe videre og tage de slag, der kommer.

Livets sovs

Da det fjerde dag lykkes at holde takten igennem adskillige snørkede drejninger, belønnes jeg

med nok ét af de bredeste smil, verden har set. Og bliver godkendt til at deltage i *rueda*, som de andre har danset hele ugen. Det betyder, at parrene danser i rundkreds, hvilket bruges meget i cubansk salsa.

Hele mit lange liv som boldspasser har jeg henslæbt som „død“ på rundboldbaner, driblet i basket, tværet i badminton og været til grin i resterende sportsgrene. For første gang nogensinde mærker jeg holdfølelsen, da vi kører den ene drejning efter den anden og hvirvles videre til næste partner, der står klar til endnu en elegant variation.

Og for første gang i mit liv som fanatisk feminist må jeg tilstå, at

det er fuldkommen vidunderligt at blive kastet rundt med af et par skide mandschauvinister, der skal bestemme det hele. Huj, det er kvindeligt!

Et smil sætter sig i hele bredden af mit svedige fjæs og nægter at gå væk. Jeg er stangberuset uden at have drukket. Selv mine slatne skandinaviske hårrødder stortrives, konstaterer jeg i tisse-pausen. De krøller, jeg altid har ønsket mig, står ud fra hovedet af varme og fugtighed, udefra såvel som indefra.

Det er bare top i orden, *salsa vida* – livets sovs!

Dedikeret Julio for hans enorme tålmodighed og smittende humør (lille charmerøv!).

NYHED!

Fiske solbær – og nej det er skam ikke en stavefejl. Det er en ny fiskeolie til børn, der ikke smager af fisk men af solbær.

Fisk indeholder fiskeolie, som blandt andet består af omega-3 fedtsyren DHA. Denne vigtige fedtsyre er en byggesten i hjernen, som vokser og udvikles i barndommen. Ikke alle børn er lige vilde med fisk. Derfor lancerer vi nu kosttilskuddet Multi-tabs® Omega3 Kids – unikke fiskeoliekapsler rige på DHA. De smager ikke det mindste af fisk men af dejlige solbær. Faktisk smager de så godt, at dit barn slet ikke opdager, at de kommer fra fisk. Hvis du vil vide mere så besøg apoteket eller www.multitabsomega3.nu.

Multi-tabs® – leverandør til aktive børn.